

בית אחד פחות של גזילות

פעם נפלה דאגה בקרב תושבי העיר בני-ברק, שמשרד הפנים יאחד את העיר בני-ברק עם רמת-גן. כשנודע הדבר לרבינו אמר שיש בזה גם תועלת שיהיה בית אחד פחות של גזילות... (מהג"ר אברהם רייסנר שליט"א).

קטן שהזיק

מספר הג"ר משה גרשנוביץ שליט"א: אירע שאשה ובנה הקטן לפני גיל בר מצוה שהו בבני-ברק, הילד נטל אבן, זרקו ובלא כוונה שברה האבן חלון ראווה. האשה הגיע לשאול את אבי הג"ר אברהם יצחק זצ"ל אם חייבת היא בתשלומי הנזק, והשיב לה שחייבת היא לשלם היזק הבן. אחר כך באו וטענו שזה נגד משנה מפורשת בבבא קמא (דף פ"ז ע"א): "חרש שוטה וקטן פגיעתן רעה, הם שחבלו באחרים פטורין". הלך אבי זצ"ל אל החזו"א, שאלו על הנידון הנ"ל, והכריע גם כן שהאמא חייבת, ומה שכתוב "פגיעתן רעה" – היינו רק כשהילד מהלך בלא השגחת ההורים אבל אם הוא תחת השגחת הוריו וזורק אבן ופוגע, הדין הוא שההורים חייבים. [הסוחרים רצו שתשלם חלון ראווה חדש, וכמדומה שהוסיף רבינו שצריך רק להשלים את הנזק].

כסף יקר

הג"ר יצחק דז'ימטרובסקי שליט"א שאל בעניין אחד שהחזיק בכיס האחורי כסף של חבר הפעילים, ונגנב ממנו, אם חייב לשלם, והשיב רבינו: כסף של חבר הפעילים הוא כסף יקר, והיה צריך להניחו בחלק העליון של המעיל ולא בכיס האחורי, וחייב לשלם.

אז תכתוב ל"הוצאה" שחסר לך מדף זה עד דף זה, ויכול להיות שישלחו לך את הקונטרס הזה. שאלתי: ואם לא? השיב: אז תחזיר להם את זה, מפני שספר חסד אינו ספר.

בספר "קצות החושן" (סימן שמ"ח סק"ב) כתב שבמחשבה גרידא שיקנה חצירו לא הוי גנב עד שיעשה מעשה כגון נעילת דלת, והוכיח כן מרש"י (בבא מציעא י"ב), ובס' "אור הנר" (כתובות ל' ב') הביא הג"ר שרגא פייבל שטיינברג זצ"ל בשם רבינו שדחה זה ובאמת במחשבה גרידא הוי גנב, ומה שכתב רש"י "שאם נכנסה שם ונעל בפניה לגונבה שהוא חייב" - הביאור הוא שאנחנו לא נוכל לחייבו כל זמן שאין לנו שום גילוי על מחשבתו שרוצה להיות גזלן עליה אלא דוקא אם נעל בפניה שאז מגלה מחשבתו שרוצה להיות גזלן.